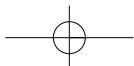

Smrt je nakažlivá. Co když si mě můj muž nevybral za ženu, ale za někoho, na kom se pomstí za to, co mu provedla jeho první žena. Ani si to nemusel uvědomovat. Neřekl si, tuhle zničím, protože kdysi mě jiná ženská bytost smrtelně zranila, vůbec o sobě nevěděl, že v sobě má touhu mstít se, možná že každý muž, aniž to tuší, mstí se za něco ženě, třeba za to, že není ženou, že není schopen tak bez výhrad milovat, za vlastní sobectví, které se mu hnusí, a proto existuje pohlaví, přitažlivost, která ho žene ženě do náručí, přestože ji nenávidí, a jenom proto existuje tělesná láska, aby se zde dalo, přes tu číhající propast nenávisti, žít.

Co je to vlastně ta Ahrimanova střela? Odkudsi z hloubi mého nevědění sune se na světlo znalost jakéhosi zákona –

jako bych někdy v pradávnu, ne, to si nepamatuji já, to moje kosti a moje nervová tkáň vědí o marnosti. A právě tohle vědomí marnosti jako by bylo prazákladem jistého druhu bytí. Ne marnosti života, ale marnosti o něm zpívat. Představuji si obrovskou pláň, obrovský zelený palouk, kde jsou lidské duše, budoucí lidské bytosti vyučovány. Polovina dostane do vínku marnost a polovina jáсот. Pocit marnosti a druhá pocit jáсотu. A pak se zrodí a různě pomíchají mezi sebou. A lidé jáсотu pomáhají lidem marnosti, aby překonali ten svůj pocit, a lidé marnosti, tím, že strhávají lidi jáсотu na svoji stranu, nutí je zároveň tím k tomu, aby se ve svém jáсотu utvrzovali a sílili. A tak veškerá lidská soužití na planetě je tohle kolísání a přetahování od marnosti k jáсотu a od jáсотu k marnosti. Docela nedávno jsem náhodou narazila ve slovníku na heslo Ahrimanova střela. Užasla jsem, jak dokonale to odpovídalo mé zkušenosti.

Zákon Ahrimanovy střely spočívá v tom, že v každém degenerovaném, či jinak špatně uspořádaném systému prakticky každá změna vede pouze ke zhoršení situace. A dokonce i změna provedená s nejlepšími úmysly a cíli, taková, která by podle všech předpokladů měla vést ke zlepšení situace. Systém v tomto stavu už totiž vnímá jakoukoliv změnu pouze jako další zátěž, náraz, který má za následek jen další rozkolísání rovnováhy a prohloubení destabilizace. Ahrimanova střela tedy mimo jiné i automaticky likviduje všechno, co se vyvyšuje nad průměr, všechno, co by mohlo směřovat k více žádoucímu uspořádání. Jakákoliv iniciativa se mění v omyl, zmar a neúspěch. Naskýtá se otázka, proč tomuto pesimistickému principu nepodlehla třeba evoluce života. Lze připustit, že v měřítku velmi dlouhých časových úseků zákon Ahrimanovy střely neplatí – systém postižený tímto jevem zanikne a na jeho místo nastoupí systém lepší, – ale lidem či přírodě postižené úpadem je pramalou útěchou, že za stamiliony let se snad vyvine něco lepšího. Ilustrace fungování tohoto zákona můžeme najít kdekoliv kolem sebe. Je to třeba příroda skomírající ve zdevastovaných oblastech a prakticky nerea-

gující na rekultivační zásahy. Jsou to ale i některé příměstské panelové noclehárny, které na jakoukoliv investici odpoví jen dalším propadem směrem k neobyvatelnému ghettu. Jsou to některá zvlášť morálně zdevastovaná odvětví přešlapující navzdory všem opatřením stále v neutěšeném bahně, z něhož si staví kariéry pochybné existence. A je to i beznadějný stav, do něhož upadly celé státy neschopné radikálně se rozloučit se způsobem myšlení, který je do tohoto stavu uvedl.

Co z toho všeho plyne? Především to, že jakákoliv změna skutečně k lepšímu, v přírodě, ve společnosti i kdekoliv jinde, nemůže být jen výsledkem nadšení a dobře míněného experimentu, ale a především nesmírného intelektuálního úsilí a schopnosti předvídat všechny důsledky na mnoho kroků dopředu. Dále to, že to musí být změna radikální, prováděná dlouhodobě, a někdy i bolestná. Jakákoliv snaha o kompromis, usnadnění, urychlení a zkrácení nápravy vždy vede jen k tomu, že se vše rázem ocitne ve výchozím stavu, či spíše ještě hlouběji.

Pokud máme kdykoliv a kdekoliv pocit, že to, co bylo špatně, se začíná lepší, je to vždy malý zázrak, který je třeba všemi prostředky podporovat. A chránit, protože Ahrimanova střela se nevzdává snadno.

Co když je manželství právě takovým malým degenerovaným společenstvím. Pak všechno, ale úplně všechno, s čím jsme k sobě navzájem přicházeli v naivní víře, že to nějak náš vztahlepší, muselo zákonitě znamenat jenom jeho zhoršení. Jedinou podmínkou přežití byl únik. Co když to byla smrt jeho ženy na začátku, která jako černý vír strhávala s sebou všechny, kdo se přiblížili na dosah. A co když je to tak, že kdo je sám prokletý, tíhne k prokletému, nějak cítí svoje provinění v druhém a přimyká se k němu v jakémsi marném gestu záchrany, a přitom naopak, jenom si připravuje strmější pád. A to, co vypadá jako nevinná náhoda, znamená na cestě, je naopak zlověstným cejchem na čele oběti. Další oběti. Naše setkání mělo být osudovým, ale s opačným znaménkem. Minus místo plus. Nemělo jít o štěstí, ale o tragédii. Tam, kde

jeden nešťastný ženský osud nestačil, *musela* nastoupit další bytost, která měla být jeho dalším nešťastným pokračováním...